



Kurssi kohti turvallisempia vesiä

**Järjestöjen odotukset
Bonnin ilmastokokouksesta**

Kulunut vuosi on osoittanut, että sään ääri-ilmiöistä on tullut uusi normaali. Yksikään maa ei vältty ilmastonmuutoksen vaikutuksilta, mutta eniten niistä kärsivät köyhimmät maat, jotka ovat vähiten vastuussa ongelman aiheuttamisesta¹.

YK:n ilmastoneuvotteluiden puheenjohtajana toimii ensi kertaa pieni saarivaltio Fiji, jonka koko olemassaoloa ilmastonmuutos uhkaa. Vaara on todellinen: syyskuussa hirmumyrsky Irma iski Barbudan saarelle ja pakotti koko väestön pakenemaan tieltään².

Bonnissa maailman maiden tulee kääriä hihat ja päästä sopuun Pariisin ilmastopimuksen käytännön toteutuksesta. Ilman nopeita toimia ilmastonmuutos vaarantaa elämän edellytykset kaikissa maissa ja kaikilla mantereilla – myös Suomessa ja Euroopassa.

Suomen ympäristö- ja kehitysjärjestöt vaativat, että Bonnissa käännetään kurssi ilmastokriisistä kohti turvallisempia vesiä. Kokouksessa tulee päättää seuraavista asioista:

- Käännetään globaalit päästöt välittömästi laskuun
- Sovitaan Pariisin ilmastopimuksen säännöistä
- Vauhditetaan vahinkojen ja menetysten käsittelyä



Sitoumukset 1,5 asteen mukaisiksi

Energiamurroksen vauhdittaminen on maailman yhteinen etu. Se tuo työtä, hyvinvointia ja puhtaamman ympäristön. Se on myös elinehto maailman köyhille, jotka kärsivät jo nyt suhteettoman paljon ilmastonmuutoksen vaikutuksista.

Pariisin ilmastopimuksessa luvatut päästövähennykset eivät riitä hillitsemään vaarallista ilmastonmuutosta. Nykypäästöillä kulutamme muutamassa³ vuodessa loppuun hiilibudjetin, jonka raameissa pysymällä ilmaston lämpenemisen voisi rajata 1,5 asteeseen.

1 Hallegatte et al. (2016): Shock Waves: Managing the Impacts of Climate Change on Poverty <http://edition.cnn.com/2017/09/15/americas/irma-barbuda-population-trnd/index.html>

2 CNN (2017): For first time in 300 years, no one is living on Barbuda <http://edition.cnn.com/2017/09/15/americas/irma-barbuda-population-trnd/index.html>

3 Evans (2016): Only three years to save 1.5C climate target, says UNEP <https://www.carbonbrief.org/only-three-years-save-1-5c-climate-target-says-unep>

Suomen tulee:

- ✓ Sopia, että niin kutsuttu Talanoa-dialogi vuonna 2018 saa maat päivittämään kansalliset sitoumuksensa Pariisin tavoitteiden mukaisiksi ennen vuotta 2020
- ✓ Nostaa oikeudenmukaisessa suhteessa vuoden 2030 päästövähennystavoitteensa yhdenmukaiseksi 1,5 asteen tavoitteen kanssa
- ✓ Osana EU:ta edistää vähintään 60 prosentin päästövähennystä vuoteen 2030 mennessä, luopumista fossiilista polttoaineista, sekä ilmasto- ja energiapaketin osien täydentämistä tarkistuslausekkeella, jonka nojalla tavoitteita voidaan nostaa uusimman tieteellisen tiedon mukaisesti
- ✓ Sopia välittömistä toimista, joiden ansiosta päästöt kääntyvät jyrkkään laskuun viimeistään vuoteen 2020 mennessä
- ✓ Ryhtyä toimiin kaikkien rahavirtojen ohjaamiseksi vähähiilisen kehityksen mukaisiksi. Jotta kahden asteen raja ei ylity, 80–90 prosenttia tunnetuista hiilivaroista, 35 prosenttia öljystä ja 50 prosenttia kaasusta on jätettävä maahan. Jotta 1,5 asteen tavoitteessa pysyttäisiin, on maahan jätettävien osuukien oltava vielä suuremmat.⁴

Säännöt selviksi

Pariisin sopimuksen sääntökirjan tulee valmistua vuoden 2018 loppuun mennessä. Aikaa ei siis ole hukattavaksi, vaan Bonnissa on otettava konkreettisia edistysaskelia kaikissa keskeisissä neuvottelukysymyksissä.

Kokouksen loppuun mennessä maiden tulee valmistella Pariisin sopimuksen säännöistä tasapainoinen luonnos, joka neuvotellaan valmiiksi vuonna 2018. Mahdolliset erimielisyydet tulee ilmaista selkeästi luonnoksen vaihtoehtoisissa muotoiluissa, jotta niihin voidaan puuttua tehokkaasti ja hyvissä ajoin.

4 Emissions gap report 2017 p. XV. https://wedocs.unep.org/bitstream/handle/20.500.11822/22070/EGR_2017.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Suomen tulee:

- ✓ Tukea osaltaan edistymistä kaikissa asiakysymyksissä, joista erityisen tärkeitä ovat läpinäkyvyys päästöjen vähentämisessä, globaalien tilannekatsausten rakenne ja tavoitteet sekä ilmastorahoituksen selkeät määritelmät

Haavoittuvimpia maita tuettava riittävästi

Aina ilmastonmuutoksen aiheuttamaa tuhoa ei voi korvata. Vahingoilla ja menetyksillä tarkoitetaan tilanteita, joissa ilmastonmuutoksen hillintä ei riitä estämään haitallisia vaikutuksia eikä ympäristön muutoksiin ole enää mahdollista sopeutua. Kun nouseva merenpinta nielaisee kodin ja elinkeinon, on ihmisiä tuettava uuden elämän rakentamisessa.

Kyse on valtavan mittaluokan haasteesta, josta yksittäiset maat kärsivät suhteettoman paljon. Esimerkiksi Bonnin ilmastokokouksen puheenjohtajamaa Fiji kärsi vakavasti vuonna 2016 maahan iskeneen voimakkaan syklonin vaikutuksista: 44 ihmistä kuoli ja taloudelliset vahingot vastasivat kolmannesta maan bruttokansantulosta⁵.

Pariisin ilmastosopimuksessa vahinkojen ja menetysten korvaamista käsitellään Varsovan mekanismin alla. Mekanismi kaipaa kipeästi vahvistamista.

Suomen tulee:

- ✓ Antaa tukensa Varsovan mekanismin vahvistamiselle ja sen toiminnan riittävälle rahoittamiselle
- ✓ Edistää vahinkojen ja menetysten käsittelyä jatkossa niin Pariisin sopimuksen säännöissä, globaaleissa tilannekatsauksissa kuin YK:n ilmastosopimusta tukevissa asiantuntijaelimissä SBI:ssä ja SBSTA:ssa
- ✓ Antaa tukensa vahinkojen ja menetysten rahoitukselle, joka on erillistä 100 miljardin dollarin ilmastorahoitus-sitoumuksesta
- ✓ Esittää osana EU:ta ilmastonmuutoksen vaikutuksiin sopeutumiseen nykyistä enemmän varoja ja kannattaa sopeutumisrahoitukselle määrällistä tavoitetta
- ✓ Edistää keskustelua vuoden 2025 jälkeisestä määrällisestä ilmastorahoitustavoitteesta

YK:n ilmastosopimuksen 23. osapuolikokous (COP23) järjestetään Bonnissa, Saksassa 6.–17.11.2017. Kokouksen asialistalla ovat erityisesti Pariisin ilmastosopimuksen säännöt, jotka on määrä saada valmiiksi vuoden 2018 loppuun mennessä.

Ilmastoneuvotteluiden puheenjohtajana toimii ensimmäistä kertaa pieni saarivaltio, Fiji. Maa kamppailee ilmastonmuutoksen vakavimpien vaikutusten, kuten voimistuvien hirmumyrskyjen ja merenpinnan nousun kanssa. Sen asialistalla ovat erityisesti haavoittuvien maiden keinot selvittää ilmastonmuutoksen vaikutuksista, sopeutumistoimiin ohjattu rahoitus, vahingot ja menetykset sekä merten tila.

Mielenkiintoisen mausteen neuvotteluihin tuo Yhdysvaltain kesäkuinen ilmoitus, jonka mukaan maa aikoo irtautua Pariisin ilmastosopimuksesta. Yhdysvaltain virallisen valtuuskunnan rinnalla Bonniin saapuu myös We Are Still In -koalitio, joka kannattaa kunnianhimoisia ilmastotoimia ja kertoo edustavansa jopa 40 prosenttia maan väestöstä.

Suomen valtuuskuntaa johtaa ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen, joka osallistuu neuvotteluiden korkean tason osuuteen 15.–16.11.2017.

⁵ Climate Home News (2017): Fiji PM Frank Bainimarama's speech to the UNGA – in full. <http://www.climatechangenews.com/2017/09/21/fiji-pm-frank-bainimaramas-speech-to-the-unga-in-full/>



GREENPEACE

